

BAGĀTA BRŪTE

Origināljoku luga ar dziedāšanu vienā cēlienā no
Ādolfa Allunāna

Personas:

BRENIS, restorācijas īpašnieks

JŪLIJA, šā sieva

VEINDORFS, klavieru tīrskanotājs

SALMIŅŠ, telegrāfists

KRUMPĒTERS, desinieks

Viesi restorācijā:

ĶĪLIS

BERGMANS

LOHS

DZEGUZE

ĶIEVIS

MARIJA, bufetes mamzele pie Breņa

FRICIS, puika restorācijā

Muzikanti

Notiek: pilsētā

(Skatuve: Restorācija pilsētā. Uz labās puses bufete, pildīta ar pudelēm un glāzēm; bufetes priekšā krēslis. Pa kreiso roku liels galds un pieci krēsli; uz galda 10 līdz 12 pudeles alus un 5 glāzes. Vairāk dibinā vēl galds un krēsli. Vienas glāžu vidus durvis, caur kurām redz ielu; blakus šīm durvīm drēbju stendē, uz kurām daudz mēteļu karājās. Katrā pusē sāņu durvis. Blakus bufetei uz skatītāju puses logs.)

1. skats.

BRENIS *(stāv aiz bufetes).*

ĶĪLIS, BERGMANS, LOHS, DZEGUZE un ĶIEVIS *(sēž ap lielo galdu un dzer).*

Nr. 1. Koris.

Kur kopā sēž draugi, tur pieklājas gan,
Ka, tukšojot glāzes, ar dziesmiņas skan;
Tad jautrība nosēžas blakus šē pat
Un šķirties tā nevar, līdz dzeram, nekad.

(Glāzes pildīdami).

Nu lejiēt vien glāzēs un izdzeriet ar,
Tā rādiēt ikkatris, cik izdzert viens var!
Lai dzeram tad mēs ar uz priekšdienām tā,
Kā zeme dzer lietu, tā dzērājiņa!

VISI *(pēc dziedāšanas)*. Urā! Urā! Urā!

ĶIEVIS *(izceļās, gribēdams runu turēt)*. Mani kungi! Jau dziesminiēks kāds teica – – –

VISI. Diezgan, diezgan!

ĶIEVIS *(tālāk runādams)*. Nē, viņš teica – – –

VISI. Diezgan, diezgan, diezgan!

ĶIEVIS *(nosēzdamies)*. Nu, lai tad cits tāļāku runā!

ĶĪLIS. Vaj zini, draugs, būs šodien jau diezgan runājis.

ĶIEVIS. Tā?

VISI CITI. Jā!

ĶIEVIS. Ā!

BERGMANS. Un es domāju, būs brokastīm beigties!

LOHS. Būs beigties!

VISI. Uz mājām tad!

ĶĪEVIS (*izceļās aši, vēl gribēdams runu turēt*). Mani kungi! Pirms šķiramies, atļaujiet man – – –

DZEGUZE. Tīri trakam jāpaliek!

VISI (*izceldamies*). Diezgan, diezgan!

ĶĪLIS. Sāksim iet, sāksim iet, laiks ir.

VISI. Sāksim!

ĶĪLIS (*uz Breņa*). Vaj izdzerts viss ir, kas aizmaksāts?

BRENIS (*pasmiedamies*). Viss, viss, mani kungi!

VISI. Ar labu dienu! (*Taisās projām iet.*)

BRENIS. Ar labu dienu, kungi!

ĶĪEVIS (*nostājas Brenim pretī*). Cienījams klausītājs! Ir cilvēku dzīvē brīži, kur – – –

VISI (*nāk atpakaļ, ņem Ķievi aiz paduses un ved to projām*). Diezgan, diezgan, nāc, nāc! (*Iziet visi caur durvīm.*)

BRENIS (*tos līdz durvīm palaidis, izstiepies caur durvīm ārā un sauc aizgājušiem pakaļ*). Lūdzu, apmeklējiet mani atkal drīz!

2. skats.

BRENIS (*viens pats*).

BRENIS. Rauj jūs piķis, atstājiet tik savu naudu pie manis! Tādi viesi taisa lielu dumpi, bet nekas, – patērē ar labu rubli. Laime tik, ka mana sieva nebij klāt! Citādi tā būtu zinājuse teikt: “Ak, kas tas par skaistu puiku bij, un ak, cik tas gudri māc runāt!” un tā jo projām. Un es tad vaj aiz dūsmām varētu pušu sprāgt. Kādēļ man ar, vecam būdamam, vajadzēja jaunu sievu precēt? Gan draugi man teica: “Labi nebūs!” – bet vaj tad es toreiz klausījos. (*Pudeles un glāzes no lielā galda aiz bufetes nesdams*). Kad cilvēks precēties grib, viņš jau tīri traks! Pat savus labākos draugus es turēju par skauģiem. Nebiju un nebiju citādi mierā, – vajadzēja precēties. (*Galdu ar divi noslaucīdams*). Bet otrādi! Vaj tad ar savu sieviņu nevaru pilnā mierā būt? Vaj viņa nav manim laba saimniece, vaj viņa saimniecību nekopj kā neviena cita? Vaj viņa nav skolota, un cik brangi viņa klavieres spēlē? (*Lielīdamies*). Ko? – Bet tā jau ir tā ķibe! Viņa tik jauki spēlē, ka jauni puikas uz ielas nostājas un skatās logos iekšā. Un, ja viņai nu kāds no tādām puikām patiktu reiz? Vaj es tad nebūtu nelaimīgs cilvēks?! – Bet esmu nu izgudrojis ko brangu! Še uz drēbju stenderes esmu pakāris tik daudz drēbju, ka aiz tām varu brangi paslēpties. (*Paslēpjas un izbāž galvu*). Tā, vaj tā nav labi? Kad nu mana sieviņa viena pate še būs, tad paslēpšos un klausīšos, ko sieviņa ar viesiem runās. (*Iznāk*). Dažs

precēts vīrs man šo izgudrojumu par dārgu naudu nopirkto. Bet nepārdošu, nudien nepārdošu.

3. skats.

BRENIS. JŪLIJA (*iz sāņu durvīm no kreisās puses*).

JŪLIJA. Nu vīriņ, še jau tik klusu, **viesu** nav.

BRENIS (*sāņus*). Aha! (*Dikti*). Viesu mums netrūkst, to ir cauru dienu diezgan.

JŪLIJA. Ir nu gan, bet visvairāk tādi vecīši vien. Kad vairāk jaunekļu nāktu –

BRENIS (*sašutis sāņus*). Tīri trakam jāpaliek!

JŪLIJA. Tad vairāk peļņas būtu, jo jaunie vairāk patērē.

BRENIS (*dusmīgs*). Vaj tādēļ vien tu vēlies jaunekļus?

JŪLIJA. Bet vīriņ – –

BRENIS. Labi, labi! (*Zobodams*). Es jau zinu, cik tu rūpējies par manu, nē, par mūsu labklāšanos.

JŪLIJA. Zināms, vīriņ, tas tā pieklājās. Bet ko gandrīz būtu piemirsuse! (*Brenim pieglauđdamās*). Vīriņ, tu zini, cik mīļa man klavieru spēlēšana, un nu manas klavieres tik neskaidri skan, ka es nekādā vīzē uz tām nevaru spēlēt.

BRENIS (*sāņus*). Brangi, brangi! Nu tavi muzikas cienītāji var gaidīt.

JŪLIJA. Tādēļ, vīriņ, tu gan atļausi, ka sūtu pēc klavieru tīrskanotāja.

BRENIS (*aši*). Nē, nē, nē, ne mūžam nē. Tādās izdošanās nevaru tagad gāzties, ir vajadzīgākas.

JŪLIJA. Bet, mīļais, dārgais vīriņ, pate no savas taupītas naudas aizmaksāšu un – –

BRENIS (*aši*). Mana nauda tava nauda, un tava nauda mana nauda.

JŪLIJA. Bet vīriņ – – –

BRENIS (*nostājas Jūlijai pretī un tad vārdu pēc vārda saka*). Mana – nauda – tava – nauda – tava – nauda – mana – nauda. (*Aši*). Tādēļ apmierinājies, sieviņ, apmierinājies. Nāks labāki laiki, tad pats likšu klavieres tevīm tīrskanot. – Bet nu iziešu, daudz staigāšanas vēl ir. Alus jāapstellē, cukurs un tēja jāiepērk, un tā jo projām. (*Cepuri paņemdams*). Līdz vakaram būšu mājās, pārraugi tu tik ilgi saimniecību. (*Aiziedams, sāņus*). Ielas puikas, gaidiet nu uz muziku, kas naudu nemaksā! (*Aiziet caur vidus durvīm.*)

4. skats.

JŪLIJA (*viena pate*).

JŪLIJA (*noskumuse stāv skatuves priekšā*). Vaj to gan esmu pelnījuse?! Kā es viņu uzkopju, cik karsti es viņu mīlu, un viņš man nevar atļaut ne klavieres likt tīrskat, labi zinādams, ka klavieru spēlēšana mans vienīgais laika kavēklis. (*Raudādama*). Vaj es koncertus apmeklēju, vaj es ballēs eimu kā citas? To viņš man neļauj. (*Stiprāki raudādama*). Par tik cietsirdīgu nebūtu viņu turējuse. Ak, cik nelaimīga esmu. (*Ar lakatu asaras slaucīdama*). Otrās tik nelaimīgas sievas virs pasaules nav! (*Aiziet raudādama pa kreiso pusi caur sāņu durvīm.*)

5. skats.

MARIJA

(*caur vidus durvīm. Viņa glīti gērbusēs, cepure galvā, vasaras mētelīts mugurā, kurvītis rokā*).

Nr. 2. Ieiešanas dziesma.

Nē, kas tie par grūtiem laikiem
Mūsu gadu simtenē!
Ak, es upurētu visu,
Būtu savā dzimtenē!
Agri jau no rītiem celties
Vaig man, lai ar miedziņš nāk,
Un līdz tik no tirgus mājās,
Madāmiņa dumpi sāk.
Notiek allaž, ka kungs maisās
Manās darīšanās gan,
Bet tad acīs lecu viņam,
To jūs droši ticiet man! –
Nē, kas tie par grūtiem laikiem
Mūsu gadu simtenē!
Ak, es upurētu visu,
Būtu savā dzimtenē!

MARIJA. Jā, tiešām, man šinī pilsētā vairs nepatīk! Es gribu precēties, uz katru vīzi precēties, un še, kā jau labi esmu redzējuse, nevaru vīra dabūt. Ak, cik gauži citādi manā dzimtenē dzīve bij! Vakaros pa dārziem cīerēju un jaunekļus baru bariem satiku. Metās tumsa, bij jaunsungi klāt. “Vaj drīkstu jūs mājās pārļaut, dārgā kundzene?”, tie jautāja. Tad vajadzēja tik tam smukākam padusē ķerties, un tas droši mājās pārveda. Bet te!! Ļaudis tīri par kaunu tura ar bufetes mamzelēm staigāt! Nebūtu man vēl tas telegrāfists, tad tīri posts būtu. Tas vēl ar

mani staigā, kur vien gribu, bet zināms, viņš man **dārgs** mīļākais, jo man par viņu visur jāaizmaksā. Ir ērmīgi, naudas tam nekad nav, viņa naudas makam laikam dilons. Jā, kad es vēl reiz to jaunekli redzētu, ar kuru četras nedēļas atpakaļ satikos! Ak, kamdēļ es viņam toreiz neteicu, kur es dzīvoju, viņš būtu mani apmeklējis! Bet nu ir par vēlu! (*let aiz bufetes.*)

6. skats.

MARIJA. SALMIŅŠ (caur vidus durvīm).

SALMIŅŠ (*drēbēs nonīcis, vājš cilvēks, civilē*). Esiet sveicināti, dārgā Marija!

MARIJA. Nerunājiet no **dārguma**, jūs labi ziniet, cik **dārgi** jūs man esiet.

SALMIŅŠ. Jūs jokojiet. Bet šodien jūtos laimīgs! Nākošu nedēļ` dabūšu labu vietu un tad – – –

MARIJA. Un tad parādus aizmaksāsiet?

SALMIŅŠ. Nē, tad jūs precēšu. Bet lūdzu vienu pomerancu.

MARIJA (*ielej*). Še būs!

SALMIŅŠ (*dzer*). Jūsu veselība.

7. skats.

Tie paši. KRUMPĒTERS (caur vidus durvīm).

KRUMPĒTERS (*resns vīrs, ienāk un apsēžas pie lielā galda*). Puspudeli alus un avīzes.

MARIJA (*atnes alu un avīzes*). Lūdzu, še būs.

KRUMPĒTERS (*dzer, uzliek brilles un lasa avīzēs*).

SALMIŅŠ. Tad nu sakiet jūs, vaj jūs man gribiet savu mazo rociņu sniegt un tā manējā būt?

MARIJA. Ne tik aši. Man papriekšu vajaga zināt, vaj jums ir – –

KRUMPĒTERS (*sauc stipri*). Puspudeli alus!

MARIJA (*atnes*). Še būs.

SALMIŅŠ. Jūs gribējāt teikt, dārgā Marija – –

MARIJA. Es gribēju prasīt, vaj jums ir labas pārtikšanas.

SALMIŅŠ. Jā, ir, dārgā Marija. Lūdzu uz tam vēl vienu pomerancu.

MARIJA (*ielej*). Lūdzu.

SALMIŅŠ (*dzer*). Jūsu veselība.

MARIJA. Pirms jums apsolos, man jums jāsaka, ka četri nedēļas atpakaļ satikos kādā dārzā ar skaistu jaunekli.

KRUMPĒTERS (*avīzēs lasīdams, galvu krata*). Bailīga lieta!

MARIJA. Es biju lakatiņu pazaudējuse un to velti biju pāri par stundu meklējuse. Te minēts jauneklis man pienāk klāt un prasa it laipnīgi: – – –

KRUMPĒTERS. Puspudeli alus!

MARIJA (*alu pasniegdama*). Lūdzu!

SALMIŅŠ (*ātri*). Nu ko viņš it laipnīgi prasīja?

MARIJA. Viņš teica: “Piedodiet, mana skaistā jaunkundze, vaj šis lakats jums pieder?” Nosārkstot es atteicu: “Jā!” un lakatu paņēmu. Pat pateikties es biju aizmirsuse un gāju tālāk. Uzreiz es manu, ka viņš man blakus iet. Pirms es viņam vēl ko varēju teikt, viņš iesaucās: “Ir mana dzīvība ko vērts –”

KRUMPĒTERS (*avīzēs lasīdams*). Ne pieci kapeikas es par tādām blēņām nedotu!

MARIJA. “Ir mana dzīvība ko vērts, jums par labu es viņu labprāt upurētu!”

SALMIŅŠ. Briesmīgs cilvēks, tīri bailes paliek. Lūdzu uz tam vēl vienu pomerancu.

MARIJA (*ielej*). Še būs.

SALMIŅŠ (*dzer*). Jūsu veselība! Bet, lūdzu, stāstiet nu tālāk.

MARIJA. “Mans kungs,” es atteicu, “es jūs jau nemaz nepazīstu!” “Nu, tad teiciet man, ja ne vairāk, savu adresi,” viņš lūdzās, “lai es ar jums varētu iepazīties.”

KRUMPĒTERS (*avīzēs lasīdams*). No tādiem stipri vien jāšargās.

MARIJA. Es viņam nedevu adresi, godīgs sieviets būdams.

SALMIŅŠ. Tas bij pareizi.

MARIJA. Visas miesas viņam sāka drebēt tā, ka man tīri bailes uznāca. Bet uz reizi tas iekliedzās: – – –

KRUMPĒTERS (*loti dikti*). Puspudeli alus!

MARIJA (*alu aiznesdama*). Lūdzu, še, bet nekliežiet tik briesmīgi, **rūķīti**.

KRUMPĒTERS. Labi, labi, bērns.

SALMIŅŠ (*aši*). Nu, kā viņš iekliedzās?

MARIJA. Viņš iekliedzās: “Un, ja man vajadzētu tevis, skaistā, līdz pasaules galam meklēt, es tevi uziešu, un tev vajaga tai manējai būt!”

KRUMPĒTERS (*kā agrāk*). Varens iemantojums!

MARIJA. Šos vārdus izteicis, viņš aizskrēja, un es viņu vairs neesmu redzējuse.

SALMIŅŠ. Kad viņš sevim tik nav ko ļaunu padarījis! Man tik ērmīgi paliek ap sirdi, lūdzu vēl vienu pomerancu.

MARIJA (*ielej*). Dzeriet.

SALMIŅŠ. Priecājies, dvēsele, lietutiņš nāk! (*Dzer.*)

MARIJA. Nu esmu apņēmusēs veselu gadu uz viņu gaidīt.

SALMIŅŠ. Bet apdomājiet, man tagad laba vieta un –

MARIJA. Esmu jums teikuse, ka veselu gadu gribu uz viņu gaidīt, un, ja jūs man tagad varētu teikt: – – –

KRUMPĒTERS (*jau agrāk izcēlies un naudu iz ķešas vilcis. Uz Mariju*). Še jums nauda. (*Iziet caur vidus durvīm.*)

SALMIŅŠ (*dedzīgi*). Arī es jums gribu teikt, cik neizsakāmi es jūs mīlu, un ka ne mūžam es jūs, nedz jūsu skaistumu nevarēšu aizmirst. Dzeniet mani pār jūru pāri, es nākšu atpakaļ, kad es vien zināšu, ka jūs še esiet, iemūrējiet mani cietumā, (*arvien dedzīgāki*) es izlauzīšu mūrus, jo tā apzināšana, ka es jūs mīlu, manim spēkus dos. Marija, ak Marija, kā lai es jums saku, cik karsti es jūs mīlu! (*Uz reiz it mierīgi*). Vēl vienu pomerancu!

MARIJA (*ieliedama*). Še ir, un nu laidiet mani mierā. Ja jūs mani tiešām mīliet, jums nebūs grūti vienu gadiņu gaidīt.

SALMIŅŠ. Gaidīšu, gaidīšu. Dzīvojiet tad vesela, Marija, uz redzēšanos. (*Grib aiziet.*)

MARIJA. Nu, kā tad stāv ar maksu?

SALMIŅŠ. Lūdzu, pierakstiet pomerancus. (*Aiziet caur vidus durvīm.*)

8. skats.

MARIJA (*viena pate*).

MARIJA (*viņam pakal skatīdamies*). Āā! Smalks jaunskungs! Bet ko darīt? Kad savu nepazīstamo nedabūšu, būs šis jāņem. Un, kad būšu apprecējusēs, tad došos atpakaļ savā dzimtenē. Tik jauka dzīve kā tur, nekur nav! – – (*Cepuri galvā likdama*). Bet tīri aizmirsu, ka kungs šodien lika cigārus pārnest. Labi, ka viņa nav mājās, citādi atkal būtu briesmīgs dumpis bijis. (*Sauc kreisajās sāņu durvīs*). Madamiņ, madamiņ, man vēl uz pāri minūtēm jāiziet. (*Caur vidus durvīm aizskriedama*). Nu tik jāsteidzās! (*Aizskrien.*)

9.skats.

JŪLIJA (*viena pate*).

JŪLIJA (*no kreisās puses*). Kamdēļ tad īsti tik noskumuse biju? Nu, tamdēļ, ka manas klavieres netiek tīrskanotas. (*Drusku dusmīgi*). Bet tām vajaga tikt tīrskanotām, un lai tas arī bez mana vīra zināšanas notiktu. Vaj tas gan kāds liels grēks, ka klavieres lieku tīrskanot! Mans vīrs no tam jau neko nedabūs zināt. Tādēļ droši. (*Iet pie durvīm labā pusē un sauc*). Frici, Frici! Paņem cepuri un nāc iekšā! (*Aiz bufetes iedama*). Vīriņ, vīriņ, kam tev vajadzēja tik cietsirdīgam būt!

10.skats.

JŪLIJA. FRICIS.

FRICIS (*iz durvīm labā pusē*). Kas patiks, madama!

JŪLIJA (*sēž aiz bufetes un raksta*). Vaj tev zināms kāds klavieru tīrskanotājs?

FRICIS. Kā tad, madama, šē pat šķērsielā dzīvo klavieru tīrskanotājs Veindorfs.

JŪLIJA (*viņam salocītu vēstulīti pasniegdama*). Ar šo zīmīti skreij, cik aši vien vari, uz Veindorfu un turklāt viņu vēl lūdz, lai viņš tik ātri, cik varēdams, atnāk šurp.

FRICIS. Es skriešu, ka noputēs vien! (*Uzliek cepuri galvā un aizskrien caur vidus durvīm.*)

11. skats.

JŪLIJA (*viena pate*).

JŪLIJA. Tā tik būs labi! Kamēr vīrs mājās nebūs, būs klavieres tīrskanotas un viņš ne zināt no tam neko nezinās. Es izrādīšos kā tāda, kas arī uz netīrskanotām klavierēm var spēlēt, un viņš būs tas pieviltais. (*Sit plaukstās, bet tad uz reiz domīgi pirkstu uz mutes liek*). Vaj tas ar ir pareizi, ka es tā daru, vaj tas tikai nav grēks? (*Ātri*). Bet viņš kādu mazu sodu ir pelnījis, dubultīgi pelnījis! Kā viņš varēja tik cietsirdīgs būt savai mīļai sieviņai tādu nevainīgu vēlēšanos aizliegt!! Tāda maza atriebšanās ļoti salda. (*Ar pirkstu pasmiedamās grasīdama*). Vīriņ, vīriņ, citureiz esi gudrāks un manīgāks! (*Aizskrien caur sāņu durvīm pa kreiso pusi.*)

12. skats.

MARIJA. Tad VEINDORFS.

MARIJA (*ļoti aši ieskriedama un tāpat dziesmu ātri dziedādama*).

Nr. 3. Ieiešanas duete.

MARIJA.

Viņš aši pakaļ steidzās man,
Ko naktīm sapnī redzu,

Viņš mani pazinis būs gan,
Tādēļ tik ātri skrēju.
Lai gan es ļoti priecājos,
To redzēt dabūt reizi,
Ir labāk, ka es paslēpjos,
Jo izdoties var greizi.

(Skatās caur logu uz ielu, ļoti dikti iekliedzās:)

Ai!! *(un tad paslēpjās apakš bufetes. Visam vajaga notikt ļoti āši.)*

VEINDORFS.

(Aši ienākdams un vēl ātrāki dziedādams).

Pa šitām durvīm ieskrēja
Tā jaukā, mazā puķe!
Vaj nāksi ārā, mīļākā,
Tu dievišķīgā skuķe?
Es apvandīšu visu te
Un stāvu durvīm priekšā,
Kad ārā netiksi tu še,
Ar laiku nāksi iekšā.

(skatās aiz bufetes un tad).

MARIJA, VEINDORFS *(reizē iekliedzās).* Ai!!

(No šejienes nedzied vairs tik ātri).

MARIJA.

Mans kungs, es nezinu, kādēļ – –

VEINDORFS.

Ak, pakaļ es jums skrēju?

MARIJA.

Ja reizi tas tā notiek vēl – –

VEINDORFS.

Es nācu pilnu vēju!

MARIJA.

Es izbijusēs esmu gan – –

VEINDORFS.

Ar laiku gan tas pāries.

MARIJA.

Bet tomēr ir man patikšan` – –

VEINDORFS.

Ar mani iepazīties!

MARIJA, VEINDORFS (*reizē, acis pie zemes, it lēni*). Oo!!

VEINDORFS. Ak, Ludmila, tad še es tevi uzgāju!

MARIJA. Mans kungs, mani sauc Mariju.

VEINDORFS. **Marija!** Svēts un skaists vārds. Vaj tad ar tādām skaistām sievietēm varētu cits vārds būt kā Marija!

MARIJA. Mans kungs, – es nosārkstu – –

VEINDORFS. Sārkstiet, sārkstiet, mana dārgā, jo šie mīļie vaigi bučošanas talkā lūdz, kad viņi nosārkst.

MARIJA. Bet mans kungs – – (*Sāņus*). Ļoti smalks jauneklis!

VEINDORFS. Kad jūs zinātu, mana dārgā Helēne – –

MARIJA. Mariju mani sauc.

VEINDORFS (*pārlabodams*). Marija, es gribēju teikt. Kad jūs zinātu, mana dārgā Marija, cik stundiņas es, kaktiņā raudādams, esmu palaidis, uz jums domādams!

MARIJA. Vaj tas gan varētu būt – –?

VEINDORFS. Tiešām, dievišķīgā jumprava! Bet sakiet man, (*viņai Jūlijas vēstulīti rādīdams*) vaj jūs man nupat šo zīmīti sūtījāt? (*Lasa*). “Mans kungs! Es jūs sirsnīgi lūdzu, apmeklējiet mani tūlīt, mums tik līdz vakaram laika.”

MARIJA (*sāņus*). Es nemaz nezinu – bet citādi – man vajaga teikt. (*Dikti un kā kaunīgi*). Jā, mans kungs, es jums rakstīju, bet lūdzami nedomājiet – –

VEINDORFS. Neizsakāmi laimīgu jūs mani darījāt, skaistā Grietiņa.

MARIJA. Mani jau Mariju sauc.

VEINDORFS. Piedodiet, aiz priekiem misējos, bet manim Grietiņa tik pat mīļa kā Marija.

MARIJA (*gari*). Kooo?

VEINDORFS. Tik tas vārds, zināms, tik tas vārds. Ak, Auguste – –

MARIJA. **Marija** – –

VEINDORFS (*pārlabodamies*). Marija, Marija. – Ak, Marija, nu reiz pēc gadiem jūtos atkal laimīgs, es sapņoju no ģimējas, vectēviem un mazdēliem, no laimīgas sadzīves un zosu cepešiem, – ak Laura, nemodini mani iz šī saldā sapņā!

MARIJA. Vaj tad tas sapnis tiešām tik salds?

VEINDORFS. Kā sīrups. Vaj jūs ticiet, ka tas, ko sapņo, piepildās?

MARIJA (*kaunīgi*). Arī man reiz sapņoja no viena jaunekļa –

VEINDORFS.*) Baltām biksēm, zilu vesti, gaišiem svārkiem un salmu cepuri?

MARIJA (*vēl kaunīgāka*). Kā tad jūs to ziniet?

VEINDORFS. Ak, Amalī, nu es visu zinu. Kam daudz vārdus lietāt, kur ar mazāk var iztikt. Jūs mani mīliet, un tici droši, es tevi laimīgu darīšu. Tu esi tā vienīgā pasaulē, kuru es mīlu, jūs es gribu uz rokām caur dzīvi nest, un, kad jūs pēc launaga gribēsiet nogulēties, es tevi apvaktēšu, lai jūs mušas nekož. Es pats drošām rokām tējas ūdeni uz plīts likšu, un ne mūžam šī briesmīgā mīlestība mazināsies. (*Ļoti dedzīgi*). Visu skaistāku skaistākā, sniedz rociņu šai saujai, tā tevi droši vadīs caur dzīvi un tevīm jo patīkamas stundiņas gādās. (*Prozaiski*). Sakiet, vaj šī restorācija jums pieder?

MARIJA (*sāņus*). Ko būs teikt? – Jāmelu, citādi (*dikti*). Šī restorācija mana!

VEINDORFS (*ceļos krizdams*). Mana dārgā Luīze, **nu es tevi vēl daudz vairāk mīlu!** Dari mani laimīgu un ņem mani par vīru.

MARIJA (*bailīgi un aiz priekiem drebēdama*). Mans kungs – es vēl tik jauna – man tik pirmo reizi – –

VEINDORFS. Pirmo reizi? – Paldies Dievam! Es jau domāju – – Bet es ātrāki neizcelšos, kamēr jūs teiksiet “jā,” un ja man vajadzētu simts gadu še ceļos gulēt!

MARIJA. Nē, to es nevaru atļaut, man jau ar ir sirds. Izceļaties, še mana roka un dariet mani laimīgu.

VEINDORFS (*izceldamies*). Paldies, paldies tev, skaistais meitiņš! Un nu dod man to pirmo saldo mutīti.

MARIJA. Dot nu gan nedošu, bet (*Veindorfam vaigu pasniegdama*) aizliegt neaizliegšu!

VEINDORFS (*Marijai vaigu bučodams*). Kas par brangu garšu! Vēl vienu mutīti (*bučo*) un vēl vienu (*bučo*), un vēl vienu (*bučo*), un vēl – –

*) Še tam aktierim, kas Veindorfa lomu izrāda, pašam savs apģērbs jāapraksta.

MARIJA (*atraudamās*). Nu pietiks.

VEINDORFS. Kad mēs nu gribam biedrību uz mūžīgiem laikiem slēgt, ir vajadzīgs, ka mēs viens otru pazīstam. Man tas gods jums priekšā stādīties: mans vārds ir Veindorfs, un es esmu klavieru tīrskanotājs.

MARIJA. Un mans vārds ir Marija Kā – – –

VEINDORFS. Kā? Kā?

MARIJA (*kaunīgi*). Ak, man ļoti nesmuks vārds!

VEINDORFS. Kas par to?

MARIJA. Nu, mans vārds ir Marija Kāposts.

VEINDORFS. Tas it jauks vārds. Es ļoti zoss cepeti cienu, bet bez kāpostiem zoss cepetis nekam nav vērts.

MARIJA. Kad tad nu būs mūsu kāzas?

VEINDORFS. Šodien, rītā, kad vien tu gribi!

MARIJA. Tik ātri tas nu neiet vis. Bet man jums jāsaka, ka esmu nodomājuse savu mūžu savā dzimtenē nodzīvot. Ceru, ka mums dienišķīgas maizes netrūks un –

VEINDORFS (*uz bufetes rādīdams*). Un dzert ar diezgan būs!

MARIJA. Vaj jūs ar iespēsiet no pilsētas šķirties un manim līdz nākt vientulībā?

VEINDORFS. Līdz pasaules galam es tevi gribu palaist. (*Ātri*). Bet mēs taču ņemsim visu līdz?

MARIJA. Zināms, **es visas savas lietas** ņemšu līdz.

VEINDORFS. Un kad tad dosimies ceļā?

MARIJA. Es vēl šodien, savā **vārdu dienā**, gribētu projām tikt.

VEINDORFS (*viņu bučodams*). Šodien tava vārdu diena? Būtu es to vakar zinājis, tad – – tagad zināms par vēlu. Bet manim mājās divi lieli kurvjī, tos es šovakar paņemšu līdz, kur mūsu drēbes un lietas sakraut.

MARIJA. Un līdz krēsla metīsies – –

VEINDORFS. Es būšu klāt. Ak, cik jauka būs mūsu dzīve vientulībā! Tu puķītes aplaistīsi, un es kartupeļus stādīšu, un, kas būs uzaudzis, to mēs rudenī sviedros apēdīsim. Ak, kas tā par dzīvi būs!

MARIJA. Vaj tiešām jūs priecājaties tādas dienas piedzīvot?

VEINDORFS. Neizsakāmi priecājos! Cauru dienu gribu ar gana puikām tautas dziesmas dziedāt un vakarā ar meitām jokoties.

MARIJA. Kooo?

VEINDORFS. Nē, nē, to jau nedarīšu, tad jau būšu precējies. Bet tevim gribu es jauku dzīvi gādāt, tici man, es tevi izpestīšu no šīs samaitātās pilsētu dzīves.

Nr. 4. Duete.

VEINDORFS.

Es izpestīšu tevi, mīļā,
Še ir mans vārds, to ņem tu ķīlā.

MARIJA.

Ak, mīlība, kad tevi saista
Ap divjiem, cik tu jauka, skaista.

VEINDORFS.

Nu vedīšu es tev uz mājām,
Ja braukšus nē, tad iesim kājām,

MARIJA.

Un ceļā – tici man – ies labi –
Mēs dziedāsim šos vārdus abi:

ABI.

Viens nevar cilvēks laimīgs kļūt,
Tad vaig arvienu divjiem būt.

VEINDORFS.

Reiz stāvu domīgs kroga priekšā,
Tad apdomājies eiju iekšā.

MARIJA.

Tur izdzer glāzes piecas, sešas,
Kamēr ir tukšas visas ķešas.

VEINDORFS.

Nu grūtām kājām mājās steidzās
Un liekās, ceļš ka vairs nebeidzās.

MARIJA.

Te pretī nāk cits žūpa labi,
Un dubļos grāvī krīt nu abi.

ABI.

Viens nevar cilvēks laimīgs kļūt,
Tad vaig arvienu divjiem būt.

VEINDORFS.

Reiz lasu sludinājumu es tādu:
Ka tirgons meklē biedru kādu.

MARIJA.

Tāds rodās, un ar naudu aši
Nu andelē it veikli, knaši.

VEINDORFS.

Bet drīz ar grāmatām uz rātu
Ir jāiet, konkurse ir klātu.

MARIJA.

Tur sludina ar vārdiem labiem,
Ka cietumā ir jāiet abiem.

ABI.

Viens nevar cilvēks laimīgs kļūt,
Tad vaig arvienu divjiem būt.

(Marija aiziet pa durvīm labā pusē.)

13. skats.

VEINDORFS *(viens pats).*

VEINDORFS. Tik ātri viņa aizskrēja, un es vēl būtu labprāt dziedājis. Nu es taču reiz esmu laimīgs, un lai piķis tagad klavieru tīrskanošanu rauj! Kam man tagad vairs vaig pūlēties, kur man tāda brangi uzkopta *(uz bufetes rādīdams)* saimniecība? Un naudas viņai laikam ar būs, viņai, manai dārgai – dārgai – – nu, jupis, kāds tad viņai vārds? – Ak Marija! Pirms viņu nokrustīju, Dievs zin, ar cik vārdiem, un tas tik vienīgi nāk caur to, ka ikdienas citiem sieviešiem pielabinājos un visu vārdus sajaucu. Bet nu palikšu pie viena vārda un viena sievieša. Lai nu būt, kā būdams, bet, kad šodien, pirms dodamies ceļā, savu mīļāko viņas vārda dienā vēl kaut kādā vīzē varētu iepriecināt? Hm, hm, vaj tad neradīsies kāds labs padoms? *(Priecīgi plaukstās sizdams).* Pag`, es zinu. Iešu un apstellēšu dziedātājus vaj muzikantus. Tie uzraus tumsā ārpus logiem mazu koncertiņu un tad – –

14. skats.

VEINDORFS. ĶIEVIS *(caur vidus durvīm).*

ĶIEVIS. Vaj drīkstu savām acīm ticēt?

VEINDORFS. Ja nemaldos, latv`ju Cicerons Ķievis?

ĶIEVIS (*Veindorfu apkampdams*). Tā ir, mans vecais Veindorfs.

VEINDORFS. Kāds vējš tevi atpūta, vecais kara biedris?

ĶIEVIS (*kā runu turēdams*). Dārgais klausītāj! Ja ikviens tik zemē sētu vienu graudu veselu – – –

VEINDORFS. Atkal jau tava vecā runāšanas liga. Bet kas man tur prātā nāk! Vaj dzirdi, vaj tev šodien vaļas?

ĶIEVIS. Pa stopiem, cik tu gribi.

VEINDORFS. Un vaj tu gribi šodien vēl krietnu runu vaļā laist?

ĶIEVIS. Nu, tu jau **mani** pazīsti?

VEINDORFS. Labi. Tad gaidi še ap pulksten astoņiem ielas stūrī uz mani.

ĶIEVIS. Nu un tad?

VEINDORFS. Uz ielas muziķis spēlēs jeb dziedātāji dziedās. Es tevi sagaidīšu ielas stūrī, un tad tu ieeij te un manai mīļākai runu turi, kurā tu izsaki, ka tu Veindorfa draugu vārdā viņas vārda dienā daudz laimes vēlē un tā jo projām, un tā jo projām.

ĶIEVIS. Nu, gan es jau labi izstrādāšu.

VEINDORFS. To es zinu. Un – un, ja tu īsti gribi, tad tu muzikantus ar vari aizmaksāt.

ĶIEVIS. Vaj zini, – es gandrīz domāju, ka labāki būtu, ka tu pats maksātu. Bet redz nu, kas nu to būtu domājis, ka tev mīļākās. Kur tad viņa dzīvo?

VEINDORFS. Kurlais, es tev jau teicu, še pat. Bet nu steidzies mājās, kāp melnās drēbēs, nomazgājies muti un uzmauc baltus cimodus. Astoņos es gaidīšu uz tevi.

ĶIEVIS. Es būšu klāt. Nu uz redzēšanos.

(Aiziet caur vidus durvīm.)

15. skats.

VEINDORFS (*viens pats*).

VEINDORFS. Tā ies labi! Tas Mariju iepriecinās. Ķievis būs ar kāzās jālūdž. Visa mana laime tik nevilšus nākuse, ka man tīri galva apreibuse. Bet sakāms vārds jau teic, ka laime nemanot nāk. Nu tik sāksies dzīve, priekos vien. Es gandrīz domāju, ka man laimes māmiņa nemūžam nesmaidīs. Kad es cerēju kur kādu labumu baudīt, tad man arvienu atteica: “Tā lieta nav vairs dabūjama!”

Nr. 5. Kupleja.

Kāds tirgons avīzēs reiz saka,
Lai nāk pie viņa pirkt ik dien`,
Jo nevajagot liela maka,
Pie šā tik lēti pērkot vien;
Par rubli bikses, svārkus labus
Viņš sola katram mīlīgi. –
Tu noej paskatīt, vaj dabūs,
Bet tirgons teic tev mierīgi:

(Runa.) Tā lieta nav vairs dabūjama!

Uz balli reiz es biju gājis,
Tur dāmu jaunu satrāpīj`.
Uz mājām pārļaut nebūt ļāvis
Nekam, tik skaista viņa bij.
Pēc balles steidzos pārļaut mājās,
Te kungs kāds manim uzsauca:
“Nu, draudziņ, dodaties tik kājās,
Šī dāma mana sieviņa!”

(Runa.) Un tā lieta nav vairs dabūjama!

Kad komiķs uzdzied dziesmu kādu,
Tad sauc “Da Capo” allaž gan,
Un, lai ar tiešām to nerādu:
Tāds sauciens patīk ļoti man.
Ja atļausiet, es varu dziedāt,
Cik ilgi vien jūs gribēsiet,
Daudz pantiņās vēl varu lietāt
Šos vārdus, kurus pazīstiet:

(Runa.) Tā lieta nav vairs dabūjama!

(Aiziet caur vidus durvīm. *)

(Tumsa sāk mesties.)

*) Še var šādu ektemporu izlietāt: Kad dziedātājs tiek vēl atpakaļ saukts, viņš paliek kādu brīdi skatuves priekšā stāvēt un, kad orķestrs jeb pavādītājs uz klavierēm sāk spēlēt, viņš saka: “Tā lieta nav vairs dabūjama!” un aizskrien projām.

Rakstītājs.

16. skats.

BRENIS (*viens pats*).

BRENIS (*ienāk pēc brītiņa caur durvīm labajā pusē; leņņi*). Esmu caur pakalldurvīm ienācis, lai vairāk nemanot varēju pārnākt. Viss še klusu, neviena cilvēka še nav. Man šodien tik ērmīgi ap sirdi, tā, kā kad man šodien vēl liela nelaime notiktu. Biju ar draugiem kopā, dzērām šo to, tie mani uzaicināja vēl drusku palikt, bet nevarēju, bij jāsteidzās mājās. (*Skatuve arvien tumšāka paliek.*) Klau, kas tur čabina? – Tiešām mana sieva nāk. Nu reiz izprovēšu savu izgudrojumu. (*Paslēpjās aiz durvju stenderes.*)

17. skats.

BRENIS (*paslēpies*). JŪLIJA.

JŪLIJA (*no kreisās puses*). Arī še neviena nav. Uz Mariju ar daudz vairs nevar palaisties, jo tai beidzamā laikā galva par daudz pilna ar precības domām. Mans vīrs var katru brīdi mājās būt, un viņš vēl arvienu nenāk.

BRENIS (*sāņus*). Kas tas bij?

JŪLIJA. Kad viņš te ar manu vīru satiktos, man lielas nepatīkšanas varētu izcelties.

BRENIS (*sāņus*). Vaj drīkstu savām ausīm ticēt?

JŪLIJA. Un tik ātri viņš jau nemaz nevar gatavs tikt! Būtu labāki, ka viņš šodien nemaz nenāktu.

BRENIS (*sāņus, aiz dusmām drebēdams*). Ak, mana paredzēšana!

JŪLIJA. Es būtu ļoti priecājusēs, būtu viņš šodien nācis!

BRENIS (*sāņus*). Čūska!

JŪLIJA. Allaž tas jau tā kā tā nenotiek, ka mans vīrs gandrīz cauru dienu nav mājās.

BRENIS (*sāņus*). Pag`, es tev atmaksāšu!

(*Muzīķis uz ielas dzirdams.*)

JŪLIJA. Kas tas? Muzīķis? Un mūsu nama priekšā viņi spēlē? Ko tas lai apzīmē?

VEINDORFS (*ārpusē*). Nu tik lien droši iekšā!

18. skats.
Tie paši. ĶIEVIS.

(Muzīķis arvienu vēl dzirdams.)

ĶIEVIS *(caur vidus durvīm, melnām drēbēm, baltiem cimdiem, platmale rokās, nostājās Jūlijai pretī)*. Mana dārgā! Starp daudz daudz cilvēkiem manim tā liela laime piešķirta jums kā vēstnesis tuvoties. To jauko muzīķi, kas jūsu ausīs patīkami atskan, jūsu mīļākais apstellējis un

BRENIS *(sāņus)*. Es vairs nevaru savaldīties!

JŪLIJA. Mans kungs, es – –

ĶIEVIS. Atļaujiet tik vien. Un manim ir uzdots jūsu mīļākā drauga vārdā jums izteikt to vēlēšanos, lai visas jūsu cerības izpildās un – –

BRENIS *(lēni pienācis, pie beidzamiem vārdiem Ķievi aiz rīkles ķer)*. Tev būs beigties uz vietas, nelieti!

JŪLIJA *(lielās bailēs)*. Visužēlīgais, kā lai tas beidzās!

ĶIEVIS. Laidiet mani vaļā, vaj jūs traki!

BRENIS *(viņu žņaugdams)*. Tev būs uz vietas palikt, bezkauņa.

JŪLIJA *(stipri raudādama)*. Viņi laikam abi traki. Glābjiet, glābjiet. *(Aizskrien pa kreisajām durvīm.)*

(Muzīķis beidzās.)

19. skats.
Tie paši bez JŪLIJAS. VEINDORFS.

VEINDORFS *(caur vidus durvīm, mētelis mugurā, ceļošanas ķeša sānos, katrā rokā liels kurvis, trallina)*. Nu, ar Dievu, Vidzemīte – *(ierauga Breni un Ķievi)*. Tie gan atpūšanās dēļ drusku laužās?

ĶIEVIS *(bļauj)*. Draugs, lūdzams, palīdzi man, viņš mani nožņaug!

VEINDORFS *(starpā iedams)*. Gladiatori, apmierinājaties.

BRENIS *(laiž Ķievi vaļā, uz Veindorfu)*. Kas jums jāmaisās starpā?

VEINDORFS *(rāmi)*. Apmierinājies, dedzīgais sirmgalvi!

ĶIEVIS. Tas cilvēks ir traks!

VEINDORFS. Bet kas tad tev īsti noticis?

ĶIEVIS. Viņš mani ķer aiz rīkles, ka es runu turu.

BRENIS. Kaunaties! Jūs manu sievu gribiet nekrietnu darīt.

VEINDORFS. Jūsu sievu?

BRENIS. Jā, manu sievu. Viņš tai saka labas dienas no viņas mīļākā! Bet tik taisni kā – –

VEINDORFS. Kad jūsu starpā nepabeigti strīdiņi, tad beidziet tos, kur jūs gribiet, bet ne še, še es tas kungs esmu!

BRENIS. Vēl labāki! Kungs, jūs ar tāds pat bezkauņa esiet kā – –

VEINDORFS. Savaldiet mēli jeb es aizmirsīšu, ka jūs nespējnieks!

BRENIS. Vaj tad es traku namā esmu! Pa durvīm laukā, jūs bezkauņas!

VEINDORFS. Tas bij par daudz! Pats pa durvīm laukā, jo es še tas kungs esmu! Ķievi, palīdz! (*Abi grūž Breni caur vidus durvīm ārā.*)

BRENIS (*kliedz*). Palīgā, palīgā, razbainieki, zagļi! (*Tiek izgrūsts.*)

20. skats.

VEINDORFS. ĶIEVIS.

VEINDORFS. Vaj tu to tēviņu pazīsti?

ĶIEVIS. Nezinu, kas tad tumsā var redzēt.

VEINDORFS. Bet nu aši pie darba! Ķievi, palīdz man. Ņem aši visas pudeles iz bufetes un liec tās kurvjos. Redz, tā. (*Liek pudeles no bufetes kurvī.*)

ĶIEVIS. Nu tu laikam esi traks!

VEINDORFS. Neprasi tagad daudz, dari tikai visu, ko es tevim saku. Viss, ko tu te redzi, man pieder! Vēlāk tev visu izstāstīšu, bet tagad man nav vaļas.

ĶIEVIS. Nu manis pēc.

VEINDORFS (*pudeles iz bufetes kurvjos, kuri skatuves vidū stāv, nespams. Steigdamies*). Rio de Žanēro, Dauders, strimales, Ilgeciem –

ĶIEVIS (*tāpat*). Rederer, pomeranci, Šato Lafit, Stokmansheveri –

VEINDORFS (*tāpat*). Rebinovka, Šato la rose, glāzes, naži, ūdens karafe, – nē, to man nevajaga.

ĶIEVIS (*tāpat*). Liķieri, baltais portvīns un bairīts –

VEINDORFS (*izvelk bufetes šūplādi, kura pilna vara naudas un ber to kurvī*). Brangs grasis ceļā. Un tā tik tā sīka nauda. Papīrus viņa pate ņems līdz.

ĶIEVIS. Bet vaj tu traks?

VEINDORFS. Nē, bet bagāts!

21. skats.

Tie paši. BRENIS.

BRENIS (*nāk elsdams caur vidus durvīm*). Nevarēju nevienu policistu rokās dabūt. Ko, un jūs vēl šie esiet? Vaj jūs mani gribiet nomaitāt?

VEINDORFS. Par to mēs goda zīmes nedabūsim!

BRENIS (*drebēdams*). Un ko es redzu? Viss mans inventārs kurvjos salikts priekš projām nešanas! (*Sauc*). Jūlija, čūska, nāc ārā ar sveci un aplūko tava darba augļus!

VEINDORFS. Ja jūs nu drīz nebeigsiet to dumpi, es jūs otru reiz izsviedīšu pa durvīm laukā. Še es tas valdinieks!

BRENIS (*blaudams*). Nerrs jūs esiet, bet nekāds valdinieks. (*Sauc*). Jūlija, Jūlija, Jūlija!

22. skats.

Tie paši. JŪLIJA.

JŪLIJA (*no kreisās puses, sveci rokā. Skatuve paliek gaiša. Drebēdama aiz bailēm*). Vaj tas dumpis vēl nav beidzies!

BRENIS (*viņu rupji aiz rokas kampdams*). Nāc šurp, nerātnis sieviets, un aplūko labi savus mīļākos, kuri mūs nupat par nabagiem grib darīt.

JŪLIJA. Bet es tos kungus nemaz nepazīstu.

BRENIS. Teic tu to, kam tu gribi, bet ne man. Zini, es visu esmu dzirdējis. (*Uz Ķievi*). Jūs es it labi pazīstu, jūs vēl šorīt ar saviem biedriem šie bijāt, lai varētu visu labi noskatīties, jūs goda un naudas zagļi!

VEINDORFS (*pasmiedamies*). Vaj ziniet, man liekās, ka jūs arvienu vēl domājiet, ka jūs šīs restorācijas īpašnieks esiet?

BRENIS. Jā, tas es ar esmu, un šī ir mana sieva.

VEINDORFS. Kas man par dalību, vaj šī jūsu sieva ir vaj nav?

BRENIS. Tā, tagad jums nav nekāda dalība gar to, jūs gribiet, lai viņa tagad viena pate cieš, ko jūs visi kopā grēkojuši? (*Uz Jūliju*). Vaj tu redzi, čūska, cik karsti šie palaidnieki tevi mīl? Tagad viņi tevi atstāj vienu pašu. Teic man visu, kas noticis, caur to tavs sods tiks pamazināts.

JŪLIJA (*ceļos*). Jā, es esmu grēkojuse! Tu man šodien aizliedzi pēc klavieru tīrskanotāja sūtīt un, kad tu biji aizgājis, es taču sūtīju.

VEINDORFS. **Jūs** sūtījāt??

BRENIS (*rūgti*). Tā? Un vairāk tu neko neesi grēkojuse?

JŪLIJA (*raudādama*). Neko, vīriņ, nudien neko!

BRENIS. Lai tur cilvēks gudris tiek! Izcelies.

JŪLIJA (*paceļās*).

VEINDORFS. Jūs teicāt, ka **jūs** sūtījāt pēc klavieru tīrskanotāja?

JŪLIJA. Jā, es.

VEINDORFS. Un uz kuriem jūs viņam likāt nākt?

JŪLIJA. Uz šejieni.

VEINDORFS. Piedodiet, vaj tad jūs šē dzīvojiet?

JŪLIJA. Mēs esam šīs restorācijas īpašnieki.

VEINDORFS. Tad jūs arī šo zīmīti esiet rakstījuši? (*Rāda Jūlijas vēstulīti.*)

JŪLIJA. Zināms.

VEINDORFS. Tad lai cits no tās lietas tiek gudris, es nevaru.

BRENIS. Nedomājiet vis, uz tādu vieglu vīzi izšmaugties.

VEINDORFS. Turiet jūs jel labāk muti un nepļāpājiet tādus niekus.

BRENIS. To mēs pie tiesām redzēsīm, vaj man būs mute jātur (*zobodams*), augsti cienījams kungs!

ĶIEVIS. Mani mīļie klausītāji! Kam tik daudz strīdu vajaga celt, kur mīļīgi var izšķirties? Kur jau – –

BRENIS. Jā, to es ticu, tas jums tagad patiktu, it mīļīgi izšķirties. Bet jūs velti cerējiet, jūs sievas godalaupītāji! (*Uz Jūliju*). Kad jau gribēji grēkot, tad tu arī varēji drusku glītāku izmeklēties!

23. skats.
Tie paši. MARIJA.

MARIJA (*no labās puses, ceļnieces drēbēs ģērbusēs, rokas mufē. Pie durvīm*). Nu var sākties! (*Citus ieraudzīdama*). Vaj, vaj, kad tik nu slikti nebūs!

VEINDORFS (*viņai pretī iedams un viņu apkampdams*). Mana dārgā Marija! Nu viss izskaidrosies!

JŪLIJA, BRENIS (*reizē*). Ko tas lai apzīmē?

VEINDORFS. Marija, tu man taču šo zīmīti rakstīji, dārgā brūte?

VISI. Dārgā brūte?

VEINDORFS. Jā, mani cienījamie, šī dāma mana brūte.

VISI. Āā!

VEINDORFS. Nu, atbildi, Marija, vaj tu rakstīji?

MARIJA (*loti nokaunējusēs*). Tik tā – saprotams, es tik pirmiņ jokojos!

JŪLIJA. Es jums jau teicu, ka es rakstīju, gribēdama, lai jūs manas klavieres tīrskatījiet.

VEINDORFS (*kā nomanīdams*). Un šī restorācija – –?

BRENIS. Man pieder!

VEINDORFS. Un šī dāma – –?

BRENIS. Ir mana bufetes mamzele un ķēkša!

MARIJA. Ak, piedod, mazs jociņš – –

VEINDORFS. Nē, piedodiet, mana cienījamā, nu es vairs nespēlēšu līdz. Man vajadzēja bagātas brūtes, bet bufetes mamzeles es varu daudz dabūt, un ķēkša man pašam mājās.

BRENIS (*uz Ķievi*). Bet sakiet, kā jūs iedrošinājāties manas sievas godu aiztikt?

ĶIEVIS. Redziet, vecais – –

BRENIS. Pats vells ir vecs!

ĶIEVIS. Nu redziet, Veindorfs man teica, ka šis savas brūtes vārda dienā muziku apstellējis un lai es tik droši nākot iekšā runu turēt.

BRENIS. Nu es sāku saprast. Bet kādēļ jūs visu manu inventāru kurvjos sakrāvāt?

VEINDORFS (*uz Mariju rādīdams*). Kad mana agrākaja brūte man bij teikuse, ka šī restorācija viņai pieder un ka viņa šo vakar, projām iedama, visu līdz ņemšot, tad es – –

BRENIS. Ak, nu es saprotu visu!

MARIJA (*raudādama*). Es tik teicu, ka es **savas** lietas līdz ņemšu. Būtu es zinājuse, ka viss tik greizi izdosies, – – bet nūdien, es vairs ne mūžam tādus jokus nedarīšu.

BRENIS. Apmierinājaties, bērni, es piedodu visiem, jo varbūt ikkatris no jums tik pat nevainīgs kā mana mīļā, brangā sieviņa.

VEINDORFS. Ā, redz šē!

JŪLIJA. Bet vīriņ, citureiz – –

BRENIS. Citureiz es labprāt atļaušu tavas klavieres tīrskāņot.

MARIJA (*uz Veindorfu*). Vaj tad tiešām mēs šķirsimies?

VEINDORFS (*lepni*). Ķēkšas man pašam!

JŪLIJA (*uz Veindorfu*). Tad, kungs, jūs būsiet tik labi rītā manas klavieres tīrskāņot?

VEINDORFS. **Jūsu klavieres** ar to lielāko labpatikšanu!

24. skats.

Tie paši. SALMIŅŠ.

SALMIŅŠ (*caur vidus durvīm, nostājās Marijai blakus, skatās visapkārt un tad mīlīgi teic*).
Lūdzu vienu pomerancu!

MARIJA (*kaunīgi*). Ak, Salmiņa kungs – –

SALMIŅŠ. Nu, vaj esiet apdomājušies, dārgā Marija, vaj ņemsiet mani?

MARIJA. Jā, bet – –

SALMIŅŠ. Sakiet tik vien “jā”!

MARIJA. Nu ko tad lai citu daru! “Jā”, mans mīļais Salmiņ.

SALMIŅŠ (*viņu apkampdams*). Mana dārgā, dārgā Marija!

VEINDORFS. Lai Dievs tev palīdz, nepazīstamais jaunekli!

SALMIŅŠ. Bet uz tādiem priekiem es lūdzu vienu pomerancu!

Nr. 6. Beigu dziesma.

VEINDORFS.

Šo reizi mani pievīla,
To pašam vaig man teikti,
Jo brūte nav man bagāta, –
Bet nu tie joki beigti.

(Uz publiku). Lai sūta kungi meitiņas
Pēc man` ar mīļu prātu;
Kur klavieres būs maitātas,
Es būšu tūdaļ klātu!

(Aizkarajamais noveļās).